

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/102/2021
Identifikačné číslo spisu:	7115201125
Dátum vydania rozhodnutia:	30.11.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Brňák
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:7115201125.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Ing. B. Y., bývajúceho v N., N. XX, zastúpeného advokátkou JUDr. Frederikou Birkovou, so sídlom Košice, Strojárskejšká 11/C, proti žalovanej zomrelej Mgr. W. L., naposledy evidenčne trvale bytom v E. nad K., M. R. O. XXX/XX, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, vedenej Okresným súdom Košice I pod sp. zn. 13C/25/2015, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 1. októbra 2020 sp. zn. 5Co/358/2019, takto

rozhodol:

Dovolacie konanie zastavuje.

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice I (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 11. júla 2019 č. k. 13C/25/2015-474 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal uloženia povinnosti žalovanej ospravedlniť sa mu za neoprávnený zásah do jeho práva na ochranu osobnosti a to doručením listu s nasledovným obsahom: „Ospravedľňujem sa Ing. B. Y. a celej jeho rodine za klamstvá a osočovanie, ktoré som uviedla v svojom ohováračskom liste doručenom Okresnému súdu Košice II dňa 25.9.2014 založenom do spisu 41C/173/2007. Zároveň žiadam pani sudkyňu F. Z. a ostatných pracovníkov súdu, aby môj ohováračský list nebrali pri svojom rozhodovaní do úvahy a list odstránili zo spisu. List bude adresovaný pani sudkyni F. Z. na Okresný súd Košice II a založí sa do spisu 41C/173/2007 vedenom na Okresnom súde Košice II“. Zároveň žalobca žiadal, aby súd zaviazal žalovanú povinnosťou zaplatiť mu sumu 1.800,- eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy a náhrady trov konania.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 1. októbra 2020 sp. zn. 5Co/358/2019 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanej priznal náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, navrhujúc jeho zrušenie a vrátenie veci odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Mal za to, že sú dané dovolacie dôvody podľa § 420 písm. f/ aj § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) skúmal najskôr, či sú splnené procesné podmienky pre to, aby dovolaním napadnuté rozhodnutie mohlo byť podrobené dovolaciemu prieskumu a zistil, že tieto podmienky nie sú splnené.

5. Podľa § 438 ods. 1 CSP na konanie na dovolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. V zmysle § 161 ods. 1 CSP ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“). Ak ide o taký nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví (§ 161 ods. 2 CSP).

7. Podľa § 61 CSP procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

8. Podľa § 62 CSP ak strana nemá procesnú subjektivitu, súd konanie zastaví.

9. Podľa § 63 ods. 1 CSP ak strana zomrie počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončí, súd posúdi podľa povahy sporu, či má konanie zastaviť, alebo či v ňom môže pokračovať.

10. Podľa § 63 ods. 2 CSP v konaní súd pokračuje najmä vtedy, ak ide o majetkový spor. Súd rozhodne, že v konaní pokračuje s dedičmi strany, prípadne s tými, na ktorých podľa výsledku dedičského konania prešlo právo alebo povinnosť, o ktorú v konaní ide, a to len čo sa skončí konanie o dedičstve.

11. V predmetnej veci dovolací súd šetrením v súdnom spise z úmrtného listu aj osobitnou lustráciou v Registri obyvateľov zistil, že žalovaná v priebehu dovolacieho konania zomrela (XX. J. XXXX, č. I. 914 a spisu). Táto skutočnosť mala za následok stratu jej procesnej subjektivity ako jednej z procesných podmienok dovolacieho konania. Dovolací súd v zmysle citovaného ustanovenia § 63 ods. 1 CSP skúmal, či má dovolacie konanie zastaviť alebo či v ňom môže pokračovať. Pre posúdenie, či v dovolacom konaní možno pokračovať s prípadnými právnymi nástupcami žalovanej, je rozhodujúca povaha veci, teda povaha uplatňovaného nároku. Pritom povahou veci treba rozumieť hmotnoprávnu povahu predmetu konania. Povaha veci neumožňuje v konaní pokračovať predovšetkým vtedy, ak práva a povinnosti, o ktoré v konaní ide, neprechádzajú na právnych nástupcov alebo vtedy, ak smrťou sporovej strany dochádza podľa hmotného práva k zániku právneho vzťahu, o ktorý v konaní ide.

12. V danom prípade malo byť predmetom dovolacieho prieskumu rozhodnutie odvolacieho súdu o potvrdení rozsudku prvoinštančného súdu, ktorým bola zamietnutá žaloba o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy.

12.1. V zmysle ustanovenia § 11 Občianskeho zákonníka: „Občan má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti, ako aj svojho mena a prejavov osobnej povahy“.

12.2. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka: Fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.“ Podľa odseku 2 tohto ustanovenia: „Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.“

12.3. Právo na zadosťučinenie podľa § 13 Občianskeho zákonníka je svojou povahou úzko späté ako s postihnutou fyzickou osobou, tak s osobou, ktorá do práva na ochranu osobnosti tejto fyzickej osoby zasiahla; má osobný charakter predovšetkým preto, že cieľom tejto satisfakcie je v rámci zásahom do osobnostných práv vzniknutého vzťahu medzi subjektmi všeobecného osobnostného práva (t. j. medzi oprávneným subjektom a povinným subjektom) primerane vyvážiť a zmierniť nemajetkovú ujmu vzniknutú fyzickej osobe na jej osobnosti; satisfakčný účel môže splniť iba zadosťučinenie, ktoré

poskytne výlučne sama osoba, ktorá do osobnosti oprávnenej fyzickej osoby zasiahla. Smrťou povinnej osoby preto povinnosť poskytnúť zadosťučinenie zaniká, pretože táto povinnosť je osobne viazaná na túto osobu, takže neprechádza na ďalšie osoby. Procesným dôsledkom toho je, že ak zomrie v priebehu súdneho konania o ochranu osobnosti povinná osoba, ktorá sa mala dopustiť zásahu do osobnostnej sféry oprávnenej fyzickej osoby, musí byť konanie podľa § 63 ods. 1 v spojení s § 438 ods. 1 CSP zastavené, pretože vzhľadom k povahe veci nemožno v súdnom konaní pokračovať.

12.4. Ak v priebehu konania pred dovolacím súdom v tejto veci ochrany osobnosti žalovaná zomrela a stratila tak spôsobilosť byť stranou sporu, neumožňovala povaha posudzovanej veci v konaní pokračovať.

13. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky potom neostalo iné, než dovolacie konanie zastaviť (§ 63 ods. 1, § 161 ods. 2 v spojení s § 438 ods. 1 CSP).

14. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta CSP).

15. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.